

CODE

BEGINSELEN

- Het recht op informatie en vrije meningsuiting is een fundamenteel mensenrecht en een essentiële voorwaarde voor een democratische samenleving.
- De pers heeft het recht en de plicht om het publiek te informeren over zaken van maatschappelijk belang.
- Het recht van het publiek om de feiten en de opinies te kennen bepaalt de journalistieke vrijheid en verantwoordelijkheid.
- De verantwoordelijkheid van de journalist (m/v/x) tegenover het publiek veronderstelt een maximale vrijheid en heeft voorrang op zijn verantwoordelijkheid tegenover zijn werkgever en de overheid.
- De journalist respecteert de mensenrechten en legt zichzelf normen op om (I) waarheidsgetrouw te berichten, (II) onafhankelijk informatie te garen en te verstrekken, (III) fair op te treden en (IV) respect te betonen voor het privéleven en de menselijke waardigheid.
- Deze Code geldt voor alle vormen van journalistiek, ongeacht de drager of het medium.
- De journalist kan van sommige bepalingen van deze Code afwijken als een gewichtig maatschappelijk belang dat vereist en de informatie niet op een andere manier kan verzameld of gebracht worden. De bepalingen waarop deze afwijking van toepassing is, worden hierna aangeduid met een asterisk *.
- Media zijn aanspreekbaar voor het publiek en stellen daarvoor de nodige identificatiegegevens beschikbaar.
- Een aantal artikels van de Code worden aangevuld met concrete richtlijnen. Ze worden hierna aangeduid met een pijl ➡.

I. WAARHEIDSGETROUW BERICHTEN

1. De journalist bericht waarheidsgetrouw. Dit vloeit voort uit het recht van het publiek om de waarheid te kennen.
2. De journalist publiceert alleen informatie waarvan de oorsprong hem gekend is. Hij checkt de waarachtigheid van de informatie en laat snelheid niet voorgaan op waarachtigheid. In de mate van het mogelijke, en voor zover dit relevant is, maakt hij de bron van zijn informatie bekend
3. De journalist schrapt of verdraait geen essentiële informatie in teksten, beelden, klankopnames of andere documenten. Bij het verwerken van vraaggesprekken geeft hij de verklaringen van de geïnterviewde getrouw weer en respecteert hij de geest van het gesprek. p. 13
4. De journalist of de redactie maakt het onderscheid tussen feitelijke berichtgeving en commentaar, opiniebijdragen of columns duidelijk voor het publiek.

In de berichtgeving maakt de journalist een duidelijk onderscheid tussen enerzijds feiten en anderzijds beweringen, veronderstellingen en opinies.

5. De journalist heeft de vrijheid om zijn mening te uiten of een standpunt in te nemen.

In een commentaar of opiniebijdrage geniet de journalist een grotere mate van vrijheid om zijn mening te geven of om conclusies te trekken uit de feiten dan in feitelijke berichtgeving.

Columns of cartoons van een journalist kunnen losstaan van de feiten, zolang dit duidelijk is voor het publiek.

6. De journalist zet loyaal de relevante feitelijke informatie recht die hij onjuist weergegeven heeft. p. 14
7. De journalist verleent desgevraagd loyaal een wederwoord om relevante feitelijke informatie recht te zetten of aan te vullen. Een vraag om wederwoord kan enkel om ernstige redenen afgewezen worden.

II. ONAFHANKELIJK INFORMEREN

8. De journalist en zijn redactie genieten een maximale vrijheid van informatie, van commentaar en van kritiek, en zij oefenen die in verantwoordelijkheid uit.
9. De journalist en zijn redactie bewaren hun onafhankelijkheid en weren elke druk.
De journalist aanvaardt slechts redactionele richtlijnen van de redactieverantwoordelijken. Hij heeft het recht om opdrachten die niet stroken met de journalistieke ethiek te weigeren. p. 14

10. De journalist vermijdt belangenvermenging met personen of organisaties waarmee hij beroepshalve in contact komt.

11. De journalist aanvaardt geen opdrachten of voordelen die zijn onafhankelijkheid of die van zijn redactie in gevaar brengen. p. 15

De journalist leent zich niet tot reclame of propaganda. Hij laat zich niet onder druk zetten door adverteerders of belanghebbenden bij de informatie. p. 15

12. De journalist is transparant over zijn opdracht, aanpak en manier van werken. In de mate van het mogelijke en voor zover dit relevant is communiceert hij hierover duidelijk aan zijn publiek. p. 16

13. De journalist gebruikt financiële informatie, waarvan hij kennis heeft en voordat die aan het publiek openbaar is gemaakt, niet in zijn eigen belang of dat van zijn omgeving. De journalist onthoudt zich van elke vorm van misbruik van voorkennis en marktmanipulatie. p. 17

14. Redacties beslissen in alle onafhankelijkheid welke opiniebijdragen, columns, cartoons of gelijkaardige bijdragen ze publiceren of uitzenden. De verantwoordelijkheid om zulke bijdragen te publiceren ligt bij de redactie. De verantwoordelijkheid voor de mening die erin verrat zit, ligt bij de auteur. p. 17

Het staat de redactie vrij ingezonden brieven en andere reacties van een naschrift te voorzien, niet te plaatsen of te verwijderen. Wijziging en inkorting zijn toegestaan zolang de essentie en de toonzetting behouden blijven.

De redactie beheert in volle onafhankelijkheid haar webforums en sociale media en neemt de nodige maatregelen om ongepaste inhoud te voorkomen of zo snel mogelijk te verwijderen.

III. FAIR PLAY

15. De journalist gebruikt loyale methodes om informatie, data, beeld- en klankopnames en documenten te verkrijgen of te verwerken.✱

De journalist maakt geen misbruik van zijn hoedanigheid, in het bijzonder ten aanzien van mensen in een kwetsbare situatie zoals minderjarigen, slachtoffers van criminaliteit, rampen en ongevallen, en hun directe omgeving. [p. 18](#)

16. Voor informatie wordt niet betaald.✱ Enkel voor de exclusiviteit van beeldmateriaal of interviews kan worden betaald op voorwaarde dat dit de vrije nieuwsgaring niet in het gedrang brengt.

17. Bij het vergaren van informatie maakt de journalist zichzelf en het doel van zijn optreden bekend. Hij informeert zijn gesprekspartner zodanig dat die voldoende geïnformeerd kan beslissen om aan de publicatie of uitzending mee te werken.✱ [p. 21](#)

18. De journalist pleegt geen plagiaat. [p. 22](#)

19. De journalist beschermt de identiteit van zijn bronnen aan wie hij vertrouwelijkheid heeft toegezegd, en van bronnen van wie hij weet of moet weten dat zij hem informatie hebben toegespeeld in de verwachting dat hij hun identiteit niet zou onthullen.✱

20. De journalist biedt een loyale kans op wederhoor wanneer zijn berichtgeving ernstige beschuldigingen uitbrengt die de eer en de goede naam betreffen.✱ [p. 23](#)

21. De journalist maakt met bronnen of andere gesprekspartners geen afspraken die zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengen. Maar gemaakte afspraken moeten wel worden nageleefd, met name wanneer het gaat over het vermelden van namen of de voorinzage van tekst, beeld of klank. Precies om die reden moeten afspraken ook duidelijk en ondubbelzinnig zijn. [p. 24-25](#)

IV. RESPECT VOOR HET PRIVÉLEVEN EN DE MENSELIJKE WAARDIGHEID

22. De journalist houdt rekening met de rechten van eenieder die in de berichtgeving voorkomt. Hij weegt die rechten af tegenover het maatschappelijk belang van de informatie. p. 26-27
23. De journalist respecteert het privéleven van personen en tast het niet verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.

De journalist gaat in het bijzonder omzichtig om met mensen in een kwetsbare situatie, zoals minderjarigen, slachtoffers van criminaliteit, rampen en ongevallen, en hun directe omgeving.

p. 28-29-30-31

24. De journalist respecteert de menselijke waardigheid en tast ze niet verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.

De journalist vermijdt overdrijving bij het vrijgeven van details en/of beelden, ook wanneer de feiten de publieke opinie sterk beroeren. p. 34

25. De journalist uit geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen.
26. De journalist respecteert het leed van slachtoffers en hun directe omgeving. Hij dringt zich bij zijn nieuwsgaring niet ongepast op. p. 34
27. De journalist zet niet aan tot discriminatie of racisme. Hij waakt erover dat de formulering van zijn berichtgeving niet stigmatiserend is, onder meer wanneer hij groepskenmerken vermeldt zoals etnische afkomst, nationaliteit, religie, levensbeschouwing, seksuele geaardheid, gender of leeftijd.